

NUKLEERE HAYIR
NO NUCLEAR
KEINE KEINE
KEINEN KEINEN
NO NUCLEARE
INGEN ATOM
NO NUCLEAR
NUKLEERE HAYIR
NO NUCLEAR
KEINE KEINE
AUCUNE NUCLEAIRE
NO NUCLEAR
NUKLEERE HAYIR

Danıştay 14. Dairesi, Mersinli nükleer karşıtlarının, Akkuyu Nükleer A.Ş'nin ÇED raporunun iptali istemiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine açtığı davada bilirkişi ataması yaptı. 11 Temmuz 2016 günü Akkuyu ÇED Raporu'na dair Mersin Yüksek Mahkemesine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine açılan dava ile ilgili, Mersin Gürpınar ilçesinde, bilirkişi toplantısı ve incelemesi yapıldı. Bu inceleme öncesinde Prof. Dr. Hayrettin Kılıç'ın 1-3 Haziran 2016 tarihlerinde Romanya'nın Bükreş kentinde yapılan RİCOMET-2016 Kongresi'nde sunduğu ve içeriğinde Akkuyu Nükleer Santralının ülkemize ve dünya'ya vereceği radyasyonun zararlarının yer aldığı bildiri paylaşıldı.

NÜKLEER

ÇED

RAPORU

AKKUYU ÇED RAPORU GEÇERSİZDİR

Prof. Dr. Hayrettin Kılıç'ın RICOMET-2016 kongresinde sunduğu bildiri üyemiz Ayça Özağaç tarafından özetlendi.

Mersin Akkuyu Nükleer Güç Kompleksi 'nin ÇED raporu ile ilgili bu bildiri, ÇED in neden kabul edilmemesi gerektiğine dair çok önemli açıklamalar bilimsel bütünlük içinde yer almaktadır.

Raporun giriş kısmında;

11 Aralık 2013 tarihinde, Türk Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Rus şirketi Rosatom tarafından Yap-İşlet-Sahip Ol temelinde inşa edilecek Türkiye'nin Doğu Akdeniz kıyı şeridinde yer alan Akkuyu nükleer enerji santrali ve nükleer yakıt imalatı kompleks projesi için kes-yapıştır şeklinde yapılmış üç bin sayfalık Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu yayınladı. Bu rapor Akkuyu'da nükleer santral kurulabileceğine dair bir izin belgesi olması nedeni ile çok kritik bir belgedir. 4800 MW gücündeki bir nükleer enerji santralının tüm çevresel ve sosyo-ekonomik etkilerini tespit ve değerlendirmek amaçlanmıştır. Ancak, Türk Hükümeti tarafından onaylanan rapor, bölgede bu projenin olası etkilerini bilimsel bütünlük ile açıkça belirlemede ve kurulumun kapsamlı değerlendirmesini sağlamada başarısız olmuştur.

Bir ÇED raporunun meşru olabilmesi için dürüst, şeffaf, bağımsız ve meydana gelecek herhangi sorunun açıkça tartışılmış ve halka açık toplantılarda çözüme ulaştırılmış olması ve rapor sonlandırılmadan önce yerel örgütler tarafından kabul edilmiş olması gerekmektedir. Fakat Akkuyu'da ve Mersin'de yaşayan ve Akkuyu NES projesine karşı olan yerel halkın halka tanıtım toplantılarına katılımı polis tarafından engellenmiştir.

Şimdiye kadar, Mersin Yüksek Mahkemesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına karşı çok sayıda şikayet davası açıldı. Bu şikayetler ile sözkonusu ÇED raporunun, aşağıda belirtilen

konular üzerine, bilimsel bütünlüğü olması gerektiği amaçlanmaktadır;

- Çevreye bırakılması öngörülen radyoaktif envanterin maddelendirmesindeki hatalar ve yanlış beyan: Tritium ve Carbon-14 izotoplarının ihmal edilmesi,
- Nükleer kompleks boyunca soğutma sistemine enjekte edilen toksik kimyasallar hakkında eksik bilgi,
- Soğutma suyunun deniz yaşamı üzerindeki sıcaklık ve kimyasal etkileri hakkında yanıltıcı bilgi,
- Bir kaza durumunda atık suyunun boşaltılması için acil bir planın ayrıntılarının bulunmaması,
- Kapsamlı nükleer atık yönetim planı eksikliği,
- 3. parti sorumluluk gereksinimleri ile uyumsuz nükleer santral kompleksi için yetersiz sigorta kapsamı,
- Bu şikayetlere ek olarak ÇED'deki bazı hassas raporlardaki imzaların sahte olduğu iddiaları.

Türkiye'de nükleer enerjinin mevcut promotör ve güvenlik regülatörü olan Türk Atom Enerjisi Kurumu (TAEK), bağımsız kurallar koyabilecek, uyumluluğu zorlayacak veya inşaat çalışması sırasında uluslararası güvenlik önlemlerini empoze edecek etkili organizasyonel güç ve kapasiyeye sahip değildir ve Akkuyu projesinde Rus Yap-İşlet-Sahip Ol egemenliğini kontrol açısından hiçbir yasal yetkisi bulunmamaktadır.

Nükleer güç teknolojisi, havaya ve suya kaza sonucu ve rutin çalışması sonucunda radyoaktif salınımlar yapması ile benzersiz karakteristikte çevresel etkiye sahiptir. Bu olası potansiyel salınımların modellenmesi için etki değerlendirmesi için çok önemli metodlar ile özel teknikler geliştirilmiştir. Radyoaktif atık ve kullanılan yakıt yönetimi nükleer ÇED için özeldir ve ayrı ÇED raporları

gerektirmesine rağmen ayrıca ele alınması gerekmektedir. Temel çevresel veri toplama programının bir parçası olarak, radyolojik ölçümlerin yapılması önem taşımaktadır. Radyolojik kontrol ve gözlem de operasyon ve hizmet dışı bırakma boyunca gereklidir.

Çevresel etki değerlendirmesi, Birleşmiş Milletler Çevresel Etki Sözleşmesi olarak bilinen ESPOO Sözleşmesinin üyeleri tarafından tanınan sınırlar ötesi bir dokümandır. Bu nedenle, ESPOO Sözleşmesi uyarınca, verilen nükleer enerji tesisi (ÇED) yordamı ile bağlantılı olarak yürütülmelidir.

ESPOO Sözleşmesine göre lisans alan/işleten nükleer santralin operatörü nükleer tesisinde oluşan, nükleer olay/kaza nedeniyle, komşu ülkede meydana gelen fakat bunlarla sınırlı olamayan tüm sınır ötesi kişisel zararları, mülkiyete gelen zararları tazmin etmek, mali kayıpları ve çevresel restorasyon ölçüm maliyetlerini ve hasar önleme tedbirlerinin ölçümlerinin maliyetlerini karşılamak zorundadır.

Sözleşme 1991 yılında kabul edildi ve 10 Ekim 1997 tarihinde yürürlüğe girdi. ESPOO Sözleşmesi, belirli etkinlikler için erken bir aşamada ve planlamanın her aşamasında çevresel etkilerini değerlendirmek suretiyle tarafların yükümlülüklerini ortaya koyar.

Sınır ötesi olumsuz çevresel etkileri belirgin olan bütün büyük projeler göz önüne alınarak devletlere, birbirlerine bilgi verme ve danışma içinde olmayı genel zorunluluk olarak belirler. Bu nedenle, küresel ESPOO Sözleşmesi çerçevesinde, sözleşme taraflarları söz konusu ülke projenin olumsuz çevresel etkileri tarafından etkileniyorsa, Türkiye'de yürütülen bir çevresel etki değerlendirme prosedürüne katılmaya hakkı vardır. Benzer şekilde Türkiye'de diğer bir devletteki projenin kendisini etkilemesi durumunda çevresel etki değerlendirme prosedürüne katılmaya hakkı vardır. Kapsamlı nükleer enerji tesisi ÇED raporu geliştirirken IAEA'nın üye ülkelerinin mevcut yasal çerçeve veya ilkesine uygun olduğu ve ayrıca IAEA'nın kurallarına sıkı sıkıya bağlı olduğu gözlenmesi çok önemlidir. Daha ayrıntılı olarak IAEA Nükleer Enerji Serileri No.NG-G-3.1 ile uyumlu olmalıdır denmektedir.

Bu çok önemli bildiriye göre Akkuyu ÇED geçersizdir ve Mersin Yüksek Mahkemesi, Akdeniz bölgesinde ekolojik belirsizlikleri, öngörülemeyen jeopolitik tehlikeler yaratımını ve Türk halkını güvensiz, pahalı nükleer enerjiyi kabule zorlamayı durduracak bu önemli adımı atmalıdır.

ÇED RAPORU İPTAL EDİLMELİDİR

bulunduğu katılımcılar santral alanın kapısında "Nükleer santral istemiyoruz", "Nükleere inat yaşasın hayat" sloganları attı. NKP üyeleri adına yapılan açıklamada:

"Akkuyu ÇED raporunda halkın itirazları dikkate alınmamıştır ve süreç şeffaf yürütülmediği için de ÇED raporunda görev alan kurumların görüşleri halktan gizlenmiştir. Akkuyu'da sahte imza atılmıştır. Akkuyu ÇED raporunun tarıma, turizme, balıkçılığa ve insan sağlığına vereceği zararlar kesinlikle incelenmemiştir. Bütün bu olumsuzlukları içeren davamızın keşfi için heyetin bilimsel davranmasını, halkın taleplerine kulak vermesini, mahkemenin ÇED raporunu iptal etmesini talep ediyoruz" denildi.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının verdiği Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) olumlu kararının iptali için Mersin NKP'nin Danıştay 6'ncı İdare Mahkemesi'ne açtığı davanın ardından ilk kez 11 kişiden oluşan bilirkişi heyeti 11 Temmuz 2016 günü sahada inceleme yaptı. Bilirkişi inceleme yaparken Mersin ve Silifke İlçesi'nden otobüslerle santralin bulunduğu alana gelen Mersin Nükleer Karşıtı Platform (NKP) üyesi yaklaşık 300 kişi, NKP avukatlarının ısrarı üzerine santral girişinin olduğu alana alındı. İçlerinde İstanbul NKP üyelerinin de

İSTANBUL NÜKLEER KARŞITI PLATFORM ÇALIŞMALARI

Şubemizin Sekreteryasında yer aldığı İstanbul NKP, her yıl olduğu gibi 2016 Mart-Nisan aylarında Çernobil'in 30. Fukuşima'nın 5. yılında bir dizi etkinlik yaptı. Düzenlenen etkinliklere katılım sağladı.

SİNOP NÜKLEER SANTRAL İSTEMİYOR MİTINGİ

İstanbul NKP Bileşenlerinin ve Şubemiz üyelerinin de yer aldığı Sinop Nükleer Santral İstemiyor mitingi 24 Nisan 2016 günü binlerce insanın katılımıyla gerçekleştirildi. Nükleer santral yapılmak istenen Sinop'ta Çernobil nükleer felaketinin 30. yıl dönümü nedeniyle düzenlenen mitingte, Mersin Akkuyu ve Sinop İnceburun'daki nükleer santralların da durdurulmasını istedi.

İSTANBUL NKP: NÜKLEERSİZ YAŞAMI SAVUNUYORUZ

16 Nisan 2016 günü Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi toplantı salonunda düzenlenen Nükleersiz Yaşamı Savunuyoruz etkinliği, NKP İstanbul dönem sözcülüğünü yürüten EMO İstanbul Şubesi adına YK Başkan Yardımcısı H. Ergun Doğru'nun açış konuşmasıyla başladı.

Düzenlenen etkinlikte Çernobil'de 30, Fukuşima'da 5 yıl önce meydana gelen ve hala etkileri süren nükleer felaketlere

işaret edilerek, nükleere karşı mücadelenin önümüzdeki dönem ihtiyaçları tartışıldı. Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi'nin Karaköy'deki binasında tüm gün süren etkinliğe, yerel NKP'lerden ve ülkemiz dışından nükleer karşıtı aktivistler filen ya da Skype bağlantısı ile katıldılar. Nükleer santralların bugünkü durumu ve nükleer karşıtı mücadelenin önümüzdeki dönemdeki ihtiyaçlarının değerlendirildiği toplantının sabahki oturumunda, ülkemizdeki nükleer karşıtı mücadelenin 1976 yılında ilk aktivistlerinden olan Aslan Eyce video konferans bağlantısı ile 1970'li yıllardan bu yana nükleer santral kurulması yönünde hükümetler düzeyinde yapılan girişimleri ve bu girişimlere karşı yürütülen engelleme çalışmalarını anlattı.

“YAŞAMI YOK ETMEYEN ENERJİ KAYNAKLARIMIZ BİZE YETER”

Çernobil'de 30 yıl önce Fukuşima'da 5 yıl önce yaşanan nükleer santral facialarının yıldönümünde düzenlenen bir dizi etkinliğin bir ayağı da Beşiktaş'ta gerçekleşti. Beşiktaş Sinoplular Kültür ve Yardımlaşma Derneği (BEŞSİNDER) ve İstanbul Nükleer Karşıtı Platform tarafından Ortaköy Kültür Merkezi Afife Jale sahnesinde yapılan Nükleersiz Sinop, Nükleersiz Dünya paneline Şubemiz Yönetim kurulu Başkan Yardımcı Hüseyin Ergun Doğru da panelist olarak katıldı.